

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun și desemnarea autorității naționale de gestionare a sistemului național de trasabilitate

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de act normativ a fost elaborat de care Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Serviciul Vamal și Instituția Publică „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului a fost elaborat în temeiul Legii nr.61/2022 pentru aderarea Republicii Moldova la Protocolul pentru eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun la Convenția - cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, precum și în scopul executării art.20² alin.(1) din Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 258–261, art. 489), cu modificările ulterioare. Este de menționat că, Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului a fost completată cu art.20² care va intra în vigoare la 21.03.2026, prin Legea nr.25/2023 pentru modificarea unor acte normative.

Proiectul Hotărârii Guvernului respectiv stabilește Regulamentul tehnic pentru instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun, precum și desemnarea autorității naționale care va gestiona sistemul menționat.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Ca urmare a aderării Republicii Moldova la Protocolul pentru eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun la Convenția cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, prin Legea nr.61/2022, unul dintre angajamente, în termen de cinci ani de la aderarea la Protocol, potrivit art.8 din Protocol, este stabilirea unui sistem de urmărire și localizare, controlat de stat, pentru toate produsele din tutun fabricate sau importate pe teritoriul țării ținând seama de propriile necesități naționale sau regionale specifice și pe baza celor mai bune practici existente.

Astfel, potrivit modificărilor operate la Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului, Republica Moldova a transpus parțial Directiva 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun a produselor conexe și de abrogare a Directivei 2001/37/CE.

Respectiv, este necesar instituirea unui sistem național de trasabilitate pentru toate produsele din tutun fabricate sau importate pe teritoriul Republicii Moldova.

În acest sens, prin prisma angajamentelor stabilite în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, stabilită la Capitolul 28 - Protecția consumatorilor și a sănătății, pct.40, precum și în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, pct.475, una din acțiuni constă în adoptarea Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului tehnic pentru instituirea și operarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede, elaborarea Regulamentului tehnic pentru instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun, precum și desemnarea autorităților care vor implementa și gestiona sistemul nominalizat.

Este de menționat că, obiectivele urmărite de la implementarea sistemului de trasabilitate, sunt:

- reducerea circulației produselor din tutun neconforme;
- reducerea aprovizionărilor artificial ieftine de produse ilegale din tutun;
- protejarea sănătății publice;
- consolidarea bugetului de stat, prin majorarea veniturilor încasate ca urmare a diminuării comerțului ilicit al produselor din tutun.

În cadrul sistemului de trasabilitate:

- toate pachetele unitare de produse din tutun vor trebui să fie marcate cu marcaje de identificare (coduri). Marcajele de identificare se aplică pe toate pachetele unitare, pe toate cartușele și pe orice ambalaj exterior al produselor din tutun, cutie de carton, palet. Aceste marcaje se salvează într-o bază de date și sunt pasibile scanării pe tot parcursul lanțului de aprovizionare și trebuie să conțină informații despre (*data, locul de fabricație, utilajul utilizat la fabricarea produselor din tutun, destinația, descrierea detaliată a produsului, etc.*);

- serviciile de emiteră a codurilor sau marcajelor de identificare la nivel de pachet, vor fi achitate de producătorii și importatorii de produse din tutun, care le vor cumpăra în baza necesităților făcând comanda prealabilă, de la autoritatea care va fi desemnată ca Emitent de coduri;

- operatorii economici relevanți implicați în comerțul cu tutun vor fi obligați să înregistreze mișcările acestor pachete de-a lungul lanțului de aprovizionare și să transmită informațiile aferente unui furnizor independent.

În acest fel, va fi posibilă urmărirea și urmărirea mișcării produselor din tutun legale, pentru a permite autorităților publice să determine când un produs a fost deturnat pe piața ilegală.

Respectiv, pentru funcționarea sistemului de trasabilitate, este necesară implementarea a două sisteme informaționale automatizate (SIA), care vor fi elaborate de către Instituția Publică „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, și anume:

1. SIA Depozitul de Date

Domeniu de aplicare:

SIA Depozitul de Date va acționa ca o infrastructură centralizată pentru colectarea, stocarea și gestionarea datelor de trasabilitate a produselor din tutun. Acesta va stoca informațiile despre fiecare produs la diferitele puncte din lanțul de aprovizionare (*producție, import, distribuție, punct de vânzare*), asigurând accesul autorităților și operatorilor economici autorizați la aceste date pentru monitorizare, verificare și raportare.

Funcționalitățile principale:

- gestionarea stocării și accesului la date de trasabilitate pentru toți operatorii implicați;
- generarea registrelor de audit și a rapoartelor necesare pentru monitorizarea activităților de pe piața produselor din tutun;

- emiterea de alerte automate pentru identificarea neconformităților sau a fluctuațiilor suspecte.

2. SIA Emitentul de marcaje unice de identificare

Domeniu de aplicare:

SIA Emitentul de MI va fi responsabil de generarea și emiterea marcajelor unice de identificare (MI) pentru produsele din tutun. Fiecare marcaj va permite urmărirea produsului de-a lungul întregului lanț de distribuție. Emitentul va percepe taxe pentru generarea marcajelor și va transmite datele corespunzătoare către Depozitul de Date pentru a fi monitorizate.

Funcționalități principale:

- emiterea și gestionarea marcajelor de identificare unice pentru fiecare pachet și ambalaj de produs;
- managementul automat al taxelor și perceperea acestora de la operatorii economici;
- integrarea și transmiterea datelor către SIA Depozitul de Date pentru o monitorizare continuă și precisă a produselor din tutun.

Autoritățile care vor implementa și gestiona funcționarea sistemului de trasabilitate, vor fi:

- 1) Serviciul Vamal în calitate de autoritate națională de gestionare a sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun;
- 2) Instituția Publică „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” în calitate de autoritate responsabilă de generarea și emiterea marcajelor de identificare;
- 3) Ministerul Finanțelor în calitate de depozitar de date, cu atribuirea funcției de elaborare a sistemului informațional de depozitare a datelor, Instituției Publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”.

De asemenea, proiectul, prin prisma pct.3, prevede și o perioadă de tranziției pentru comercializarea produselor din tutun, fabricate în Republica Moldova sau importate, până la punerea în aplicare a prezentului Regulament, și care nu sunt marcate prin marcaje de identificare unice la nivel unitar în conformitate cu Regulamentul. Acest lucru va permite operatorilor economici, realizarea stocurilor de produse din tutun existente până la intrarea în vigoare a noilor reglementări.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Actualmente, în Republica Moldova există un sistem similar de urmărire a produsele de tutun și produsele conexe de import și cele autohtone, care se realizează prin aplicarea unui QR Code (cod de bare) pe timbrul de acciză/timbru de consum, la scanarea căruia se cunoaște informația despre producător, importator și data producerii, etc.

Astfel, a fost analizată opțiunea păstrării mecanismului existent, însă acesta nu corespunde în totalitate cu cerințele reglementate de actele Uniunii Europene, fiind necesar ca marcajul de identificare să fie plasat pe pachetul de țigări, și nu pe timbrul de acciză, iar scanarea pachetelor și introducerea informațiilor în sistemul de stocare a datelor, aferente circulației produselor din tutun, urmează a fi făcută la fiecare etapă de manevrare cu produsele respective, de către fiecare

participant în lanț, de la producător (sau în anumite cazuri importator) până la ultimul distribuitor en-gross.

Respectiv, apare necesitatea instituirii unui sistem național de trasabilitate pentru produsele din tutun, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene, astfel încât la aderarea Republicii Moldova la UE, sistemul național să fie în concordanță cu cel al Uniunii, iar funcționarea acestuia la nivel internațional să se realizeze fără impedimente.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Asigurarea funcționării sistemului de trasabilitate va implica intervenția, Instituției Publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” în vederea emiterii marcajelor de identificare, a Serviciului Vamal în vederea gestionării sistemului și Ministerului Finanțelor în calitate de depozitar de date.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

FIȘĂ FINANCIARĂ (suma estimărilor)

Nr. crt.	Indicatori	Mii lei			
		Anul curent: 2024	Următorii 3 ani, conform Cadrului bugetar pe termen mediu aprobat		
			Anul: 2025	Anul: 2026	Anul: 2027
1	2	3	4	5	6
1.	Modificări ale veniturilor bugetare (+/-), dintre care:				
1.1.	Bugetul de stat				
1.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat				
1.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală				
1.4.	Bugetele locale				
2.	Modificări ale cheltuielilor bugetare (+/-), dintre care:		11 436	2 203	
2.1.	Bugetul de stat, total, dintre care:		11 436	2 203	
2.1.1.	Cheltuieli de personal				
2.1.2.	Bunuri și servicii		11 436	2 203	
2.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat, total, dintre care:				
2.2.1.	Prestații finanțate din veniturile BASS				
2.2.2.	Prestații finanțate din transferurile de la bugetul de stat				
2.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, total, dintre care:				
2.3.1.	Cheltuieli de personal				
2.3.2.	Bunuri și servicii				
2.4.	Bugetele locale, total, dintre care:				
2.4.1.	Cheltuieli de personal				
2.4.2.	Bunuri și servicii				
3.	Impact financiar (+/-), dintre care:				
3.1.	Bugetul de stat				
3.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat				
3.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală				
3.4.	Bugetele locale				

4.	Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare sau, după caz, reducerea veniturilor				
4.1.	Redistribuirii de alocații				
4.2.	Asistență externă (cu menționarea formei asistenței)				
4.3.	Altele				
5.	Calculare detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare				
5.1.	<i>Costurile estimate pentru implementarea SIA Emitentul de marcaje unice vor constitui aproximativ – 3 609 mii lei.</i>				
5.2.	<i>Costurile estimate pentru implementarea SIA Depozitul de date vor constitui aproximativ – 10 029 mii lei.</i>				
6.	Alte informații relevante				
		2025		2026 estimativ	
	<i>Denumire Sistem</i>	<i>om/ore implicate</i>	<i>suma, lei (inclusiv, TVA)</i>	<i>suma, lei (inclusiv, TVA)</i>	
	<i>Lucrări de dezvoltare a SIA Depozitul de date</i>	20573	8 399 645,69	1 629 806,84	
	<i>Lucrări de dezvoltare a SIA Emitentul de marcaje unice</i>	7404	3 036 043,71	573 820,88	
	TOTAL	27977	11 435 689,40	2 203 627,72	

Remarcăm că estimările expuse supra, vor avea impact sub formă de costuri bugetare de aproximativ **13 639 mii lei**, resurse bugetare necesare a fi planificate după cum urmează:

- **11 436 mii lei** pentru anul 2025;
- **2 203 mii lei** pentru anul 2026.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Este de menționat că, emitentul de marcaje de identificare va stabili și va percepe comisioane de la operatorii economici pentru generarea și emiterea marcajelor de identificare. Comisioanele vor fi bazate pe costuri proporționale cu numărul de marcaje de identificare generate și emise pentru operatorii economici, luând în considerare modul de livrare. Comisioanele vor reflecta toate costurile fixe și variabile suportate de emitent pentru îndeplinirea obligațiilor sale în temeiul Regulamentului.

De asemenea, toate costurile ordinare aferente depozitului de date, inclusiv cele care decurg din înființarea, operarea și întreținerea sa, vor fi suportate de producătorii și importatorii de produse din tutun. Aceste costuri vor fi echitabile, rezonabile și proporționale:

- 1) cu serviciile furnizate;
- 2) cu numărul de marcaje de identificare unice, solicitate într-o anumită perioadă de timp.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul Regulament transpune:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/574 al comisiei din 15 decembrie 2017 privind standardele tehnice pentru instituirea și operarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 96/7 din 16 aprilie 2018, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/448 al Comisiei din 1 martie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/574 privind standardele tehnice pentru instituirea și operarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun;

- art.15 din Directiva 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de abrogare a Directivei 2001/37/CE (text cu relevanță pentru SEE), astfel cum a fost modificată ultima oară prin Directiva delegată 2014/109/UE a Comisiei din 10 octombrie 2014.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale. Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre a fost plasat pe site-ul Ministerului Finanțelor la compartimentul transparența decizională, și poate fi accesat pe link-ul:

<https://www.mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-elabor%C4%83rii-proiectului-567>

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, fiind solicitată efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul National Anticorupție. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție. Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În scopul implementării prevederilor proiectului, nu urmează a fi modificate, abrogate sau adoptate alte acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implicarea reprezentanților Instituției Publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și a altor autorități, conform domeniilor de competență, în vederea realizării acțiunilor care vor reieși din Regulamentul care va fi aprobat prin proiectul de hotărâre respectiv.

Ministru

Victoria BELOUS